

Małgorzata Osiewicz-Maternowska
Uniwersytet Szczeciński
malgorzata.osiewicz-maternowska@usz.edu.pl
ORCID: 0000-0001-5726-6270

O KLASYFIKACJI I TŁUMACZENIU WYBRANYCH POLSKICH UMÓW ZOBOWIĄZANIOWYCH NA JĘZYK NIEMIECKI

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/RP.2021.007>

Zarys treści: Celem niniejszego artykułu jest prezentacja pełnego zestawienia polskich umów z tytułu zobowiązań z ich niemieckimi odpowiednikami. Szczególną uwagę poświęcono tym umowom, które zostały uregulowane w systemie prawnym RFN pod inną nazwą albo w ramach innych gałęzi prawa niż ich polskie ekwiwalenty. Takie opracowanie stanowi pomoc i bazę danych przede wszystkim dla tych tłumaczy, którzy nie mając wiedzy prawniczej, starają się rzetelnie tłumaczyć specjalistyczne teksty z tego zakresu.

Słowa kluczowe: język prawa, tłumaczenie polsko-niemieckie, prawo zobowiązań

Wprowadzenie

Język prawa zaliczany jest do języków specjalistycznych, które ogólnie definiuje się na różne sposoby, m.in. jako języki, które różnią się od języka codziennego tym, że zawierają wyrażenia specjalistyczne (por. DUDEN 1996: 477), lub jako języki szczególne, jako specyficzne słownictwo i sposób wysławiania się charakterystyczny dla danej gałęzi nauki i techniki (por. Conrad 1984: 80), albo też jako języki dążące do jak najprecyzyjniejszego formułowania myśli. Nie ma jednolitej i ogólnie obowiązującej definicji tego

pojęcia (por. Homberger 2000: 142). Jednak dyskusji nie podlega fakt, że język prawa, podobnie jak inne języki specjalistyczne, wykazuje specyficzne cechy w zakresie morfologii, leksyki, składni i budowy tekstu (por. m.in. Sander 2004: 5 i nast.; Roelcke 1999: 22).

Największą trudność przy tłumaczeniu tekstów prawa (zarówno tych formułowanych w języku prawnym, jak i prawniczym według podziału wprowadzonego przez Bronisława Wróblewskiego w 1948 roku) stanowi fakt, że informacje przenoszone z języka wyjściowego do docelowego nie tylko mogą do siebie w pełni nie przystawać, ale też niosą ze sobą skutki prawne dla podmiotów opisywanych w tych tekstach. „Trudność każdego tłumaczenia prawnego polega przede wszystkim na tym, że należy «przenieść» informację z jednego systemu prawnego do innego, przy czym nie są one identyczne, a często bardzo się różnią” (Pisarska, Tomaszewicz 1996: 203). Dlatego ważne jest, żeby dobrze zrozumieć i zinterpretować sens wypowiedzi w języku wyjściowym i prawidłowo ją przetransponować na język docelowy. W przypadku przekładu dla pary języków polski – niemiecki tłumacz na szczęście porusza się między systemami prawnymi, które należą do tej samej kultury prawnej, czyli do tzw. systemu prawa kontynentalnego (łac. *ius civile*). To oznacza, że większość instytucji prawnych w Polsce i w Niemczech ma tę samą genezę i wywodzi się z prawa rzymskiego, a normy prawne opierają się na tych samych zasadach sformułowanych właśnie w starożytnym Rzymie (por. Chauvin, Stawecki, Winczorek 2019: 143).

Każdy język fachowy funkcjonuje w konkretnej rzeczywistości, której znajomość jest konieczna do wykonania adekwatnego i ekwiwalentnego przekładu (por. Kubicka, Zieliński, Żurowski 2019: 134). W takim przypadku znajomość fachowego słownictwa nie wystarczy. Niestety tłumacz raczej rzadko dysponuje specjalistyczną wiedzą z danej dyscypliny, chyba że się w niej specjalizuje. Zwykle jest przede wszystkim specjalistą (filologiem lub lingwistą) w zakresie danego języka. Dlatego podczas tłumaczenia jest zmuszony korzystać z różnego rodzaju słowników fachowych, leksykonów i encyklopedii, nie mając przy tym gwarancji, że uda mu się uwzględnić wszystkie niuanse języka docelowego. Dobrze, jeżeli ma możliwość skonsultowania się ze specjalistą z danej dziedziny, który pomoże mu rozwiązać wątpliwości. „Tłumacz tekstów prawnych musi więc nie tylko znać terminologię charakterystyczną dla obu systemów, ale też mieć podstawową wiedzę o prawie i systemach prawnych, co ułatwi mu znalezienie odpowiedniej strategii translatorskiej, a tym samym stworzenie przekazu adekwatnego

zarówno językowo, jak i kulturowo do systemu języka docelowego” (Kubicka, Zieliński, Żurowski 2019: 135). W związku z tym, że tłumacze zwykle nie są szkoleni w konkretnej dziedzinie, a jedynie w zakresie danego języka lub języków, celem niniejszego artykułu jest opracowanie zestawienia polskich umów zobowiązaniowych z ich odpowiednikami w języku niemieckim, które ułatwią pracę translatorską. Taka klasyfikacja pozwoli tłumaczowi, któremu brakuje fachowego przygotowania w zakresie prawa, znaleźć i zastosować w tłumaczeniu na język niemiecki właściwe wzorce umów.

Poniższa analiza nie uwzględnia tych instytucji, które wprawdzie znajdują się w dziale polskiego Kodeksu cywilnego¹ (dalej: k.c.) dotyczącym zobowiązań, jednak nie zostały przez ustawodawcę uregulowane w formie umowy.

Umowy zobowiązaniowe w języku polskim i ich niemieckie odpowiedniki

Podstawę analizy i stworzenia zestawienia wszystkich polskich umów cywilnoprawnych z ich niemieckimi odpowiednikami stanowią przepisy polskiego k.c. Wychodząc od języka polskiego, należy najpierw wymienić umowy, które w niemieckim prawie zobowiązań mają swój dokładny ekwiwalent². Są to przypadki, w których polska i niemiecka instytucja prawna w zasadzie sobie odpowiadają. Ta grupa umów jest stosunkowo duża (liczy 17 z 28 umów). Jednak główny przedmiot niniejszej analizy stanowią te polskie umowy zobowiązaniowe, które nie mają bezpośredniego odpowiednika w niemieckim kodeksie cywilnym³ (niem. Bürgerliches Gesetzbuch, dalej: BGB) w dziale dotyczącym zobowiązań.

Jak wyżej wspomniano, większość polskich umów zobowiązaniowych ma swoje odpowiedniki w niemieckim BGB w rozdziale dotyczącym zobowiązań. Tłumacz nie powinien więc mieć problemu z ich odszukaniem.

¹ Kodeks cywilny (k.c.) z dn. 23 kwietnia 1964 r. z późniejszymi zmianami (Dz. U. 1964 nr 16 poz. 93), tekst jednolity ustawy z dn. 9 lutego 2017 r. z późniejszymi zmianami (Dz. U. 2017 poz. 459).

² Więcej na ten temat w: Osiewicz-Maternowska 2018, 2020.

³ Ustawa z dn. 18 sierpnia 1896 r. z późniejszymi zmianami obowiązuje w wersji z ogłoszenia z dn. 2 stycznia 2002 r. (Federalny Dz. U. I S. 42, 2909; 2003 I S. 738), ostatnia zmiana z dn. 21 grudnia 2019 r. (Federalny Dz. U. I S. 2911).

Łatwo będzie znaleźć ekwiwalentną instytucję prawną, nazwę umowy, a także określenie jej stron. Tak jest np. w przypadku umowy dzierżawy – *Pachtvertrag* czy umowy najmu – *Mietvertrag*, których niemieckie nazwy są tłumaczeniem ich polskiego odpowiednika. Również w przypadku, gdy nazwa danej umowy w języku polskim nie jest dokładnie tłumaczona na język niemiecki, ale obie formy są często używane, tłumacz nie powinien mieć trudności z ich dopasowaniem. Przykładem może być umowa sprzedaży tłumaczona na język niemiecki jako *Kaufvertrag*, czyli właściwie umowa kupna. Ponieważ polski prawodawca określa tę instytucję jako sprzedaż, a niemiecki jako *Kauf* – kupno, ale ich uregulowania są jednakowe, uznaje się obie nazwy i zarazem instytucje za ekwiwalentne. Pierwsze trudności pojawiają się wówczas, gdy tłumacz ma do przełożenia na język niemiecki umowę, której nazwa w języku niemieckim nie jest tak oczywista. Co za tym idzie, również polska instytucja prawna nie ma tak jednoznacznego, czy też często używanego i przez to ogólnie znanego odpowiednika. Oczywiście, tłumacz może skorzystać z pomocy słownika specjalistycznego i w ten sposób przetłumaczyć zarówno nazwę, jak i cały tekst umowy. Jednak bez podstawowej wiedzy o systemach prawnych obu państw nie będzie pewny, czy przygotowany przez niego tekst w języku docelowym oddaje właściwie rzeczywistość prawną w obu systemach.

Tabela 1 zawiera zestawienie tych polskich umów zobowiązaniowych z k.c. z ich niemiecką wersją, które mają swój bezpośredni odpowiednik (jako instytucja prawna) w BGB w dziale dotyczącym umów zobowiązaniowych⁴.

Tabela 1. Polskie umowy zobowiązaniowe w k.c. i ich niemieckie odpowiedniki

	Kodeks cywilny	Bürgerliches Gesetzbuch
1.	sprzedaż (<i>nazwa instytucji prawnej</i>), umowa sprzedaży (<i>nazwa umowy</i>)	Kauf (<i>nazwa instytucji prawnej</i>), Kaufvertrag (<i>nazwa umowy</i>)
2.	zamiana, umowa zamiany	Tausch, Tauschvertrag
3.	umowa o dzieło	Werkvertrag
4.	umowa o roboty budowlane	Bauvertrag (eine Unterart des Werkvertrages)
5.	najem, umowa najmu	Miete, Mietvertrag
6.	dzierżawa, umowa dzierżawy	Pacht, Pachtvertrag

⁴ Więcej na temat klasyfikacji niemieckich umów zobowiązaniowych oraz ich tekstów paralelnych w języku polskim w: Osiewicz-Maternowska 2018.

	Kodeks cywilny	Bürgerliches Gesetzbuch
7.	użyczenie, umowa użyczenia	Leihe, Leihvertrag
8.	pożyczka, umowa pożyczki	Darlehen, Darlehensvertrag
9.	zlecenie, umowa zlecenia	Auftrag, Auftrag bzw. Auftragserteilung
10.	umowa agencyjna	Maklervvertrag/Agenturvertrag
11.	przechowanie, umowa przechowania	Verwahrung, Verwahrungsvertrag
12.	spółka, umowa spółki	Gesellschaft, Gesellschaftsvertrag
13.	poręczenie, umowa poręczenia	Bürgschaft, Bürgschaftsvertrag bzw. Bürgschaftserklärung
14.	darowizna, umowa darowizny	Schenkung, Schenkungsvertrag
15.	dożycie, umowa o dożycie lub umowa dożycia	Leibrente, Leibrentenvertrag
16.	ugoda	Vergleich
17.	przekaz i papiery wartościowe	Anweisung und Wertpapiere

Nazw poszczególnych umów wymienionych w tabeli 1 używa się często nie tylko w obrocie prawnym i, co za tym idzie, w języku specjalistycznym, ale także w języku codziennym. W związku z tym tłumacz nie będzie miał problemu z dobraniem w języku niemieckim adekwatnego odpowiednika konkretnej polskiej instytucji.

Oprócz wyżej wymienionych umów zobowiązaniowych k.c. zawiera nazwy kolejnych jedenastu rodzajów, które jednak nie mają bezpośredniego odpowiednika w niemieckim BGB. Polskie określenia samej umowy, jak i jej stron można wprawdzie przetłumaczyć za pomocą słownika specjalistycznego, ale nie ma przy tym pewności, czy taka instytucja rzeczywiście istnieje w niemieckim systemie prawnym i czy w związku z tym tekst będzie zrozumiały dla odbiorcy. Listę umów, które nie mają bezpośredniego odpowiednika w niemieckim BGB w dziale zobowiązań, zawiera tabela 2. Zestawiono je każdorazowo z tłumaczeniem na język niemiecki według słowników specjalistycznych.

Tabela 2. Nazwy umów zobowiązaniowych w polskim k.c. i ich tłumaczenie na język niemiecki

	Nazwa umowy w polskim KC	Tłumaczenie nazwy na język niemiecki
1.	dostawa, umowa dostawy	Lieferung, Liefervertrag
2.	kontraktacja, umowa kontraktacji	landwirtschaftlicher Werklieferungsvertrag

	Nazwa umowy w polskim KC	Tłumaczenie nazwy na język niemiecki
3.	umowa leasingu	Leasingvertrag
4.	umowa rachunku bankowego	Kontovertrag
5.	umowa komisju	Kommissionsvertrag
6.	umowa przewozu	Beförderungsvertrag
7.	umowa spedycji	Speditionsvertrag
8.	umowa ubezpieczenia	Versicherungsvertrag
9.	umowa składu	Lagervertrag
10.	przekazanie nieruchomości, umowa przekazania nieruchomości	Übergabe der Immobilie, Vertrag über die Immobilienübertragung
11.	renta, umowa renty	Rentenvertrag

W centrum dalszych rozważań znajduje się właśnie jedenaście wymienionych umów. Celem analizy jest znalezienie ich niemieckich odpowiedników w systemie prawnym RFN i zestawienie ze sobą ich polskich i niemieckich nazw. W przypadku każdej z umów zostanie podana podstawa prawna jej funkcjonowania w systemie prawnym danego państwa, a także wskazany niemiecki odpowiednik polskiej umowy.

Dostawa/*Lieferung*

Polska umowa dostawy jest uregulowana w k.c. w art. 605–612 w dziale dotyczącym zobowiązań umownych. Jej strony ustawodawca określa jako odbiorcę/*Empfänger* i dostawcę/*Lieferant*. Sama instytucja jest zdefiniowana w art. 605 k.c. w ten sposób, że dostawca zobowiązuje się do wytworzenia rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku oraz do ich dostarczania częściami albo okresowo, a odbiorca zobowiązuje się do odebrania tych rzeczy i zapłacenia za nie ustalonej ceny. W niemieckim BGB ten rodzaj umowy nie został wyraźnie nazwany ani tym bardziej uregulowany. Należy go rozumieć jako umowę sprzedaży, w której sprzedawca/*Verkäufer* jest równocześnie dostawcą/*Lieferant* i nie tylko sprzedaje, ale także dostarcza kupującemu sprzedaną rzecz (<http://www.jura-basic.de/aufruf.php?file=2&art=6&find=Liefervertrag>, dostęp: 11.03.2021). Za takim ujęciem przemawiają m.in. niektóre dostępne w Internecie wzory niemieckich umów (*Liefervertrag*), w których dostawcę określa się mianem *Verkäufer*, a odbiorcę lub kupującego – *Käufer* (por. <https://media.boellhoff.com/files/pdf/liefervertrag.pdf>,

dostęp: 20.09.2018). Dostawa w niemieckich przepisach może być również rozumiana jako rodzaj umowy o dostarczenie dzieła/*Werklieferungsvertrags*, kiedy to przedsiębiorca jest zobowiązany dostarczyć ruchomą rzecz, którą musi wyprodukować lub wytworzyć. W tym przypadku producent jest równocześnie dostawcą, a do umowy stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące sprzedaży (por. www.jura-basic.de/aufruf.php?file=1&pp=4&art=6&find=Liefervertrag, dostęp: 11.03.2021; <https://www.weka.ch/themen/recht/auftrag-und-werkvertrag/werkvertrag/article/werklieferungsvertrag-definitionen-und-anwendbares-recht/>, dostęp: 12.03.2021). Tłumacz decyduje więc każdorazowo, czy ekwiwalentem konkretnej umowy dostawy będzie niemiecka umowa sprzedaży/*Kaufvertrag* z § 433 BGB, czy też umowa o dostarczenie dzieła/*Werklieferungsvertrag* z § 650 BGB. Przy czym w obu przypadkach stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące sprzedaży.

Ponieważ w niemieckich przepisach również strony umowy dostawy nie mają tzw. definicji ustawowej⁵, w związku z tym mogą być określane jako kupujący/*Käufer* i sprzedający/*Verkäufer* w pierwszym przypadku lub jako zamawiający/*Besteller* i przedsiębiorca/*Unternehmer* w przypadku umowy o dostarczenie dzieła (por. <https://www.vertragsservice.ch/muster-werklieferungsvertrag.html>, dostęp: 12.03.2021).

Kontraktacja/*landwirtschaftlicher Werklieferungsvertrag*

Polska umowa kontraktacji/*landwirtschaftlicher Werklieferungsvertrag* została zdefiniowana w art. 613 § 1 k.c. i uregulowana w art. 614–626 k.c. Przez zawarcie tej umowy producent rolny/*landwirtschaftlicher Hersteller* zobowiązuje się wytworzyć i dostarczyć kontraktującemu/*Besteller* oznaczoną ilość produktów rolnych danego rodzaju. Kontraktujący natomiast zobowiązuje się odebrać te produkty w umówionym terminie, zapłacić ustaloną cenę i ewentualnie spełnić świadczenie dodatkowe, jeżeli umowa lub przepisy szczególne tego wymagają. Sama instytucja wywodzi się jeszcze z socjalistycznej gospodarki rolnej (por. Kilian 2002: 133) i nie ma bezpośredniego odpowiednika w niemieckim systemie prawnym. Wykazuje duże

⁵ Definicja ustawowa lub przepis definicyjny to przepis prawny zawierający definicję określenia użytego w akcie normatywnym. Zwykle taką definicję zamieszcza się odpowiednio w przepisach ogólnych tego aktu albo w przepisach ogólnych danej jednostki systematyzacyjnej (por. Kalina-Prasznic 2007: 656).

podobieństwo do umowy sprzedaży, z tym że jej istotnymi elementami są: z jednej strony ograniczenie podmiotowe (jednym z podmiotów musi być producent rolny), a z drugiej strony ograniczenie przedmiotowe (przedmiotem mogą być tylko i wyłącznie produkty rolne, które zostaną dopiero wytworzone w gospodarstwie/przedsiębiorstwie producenta rolnego) (por. <https://www.infor.pl/prawo/umowy/kupno-sprzedaz/699919>, Umowa-kontraktacji-a-umowa-sprzedazy.html, dostęp: 24.04.2021). Ponieważ co do zasady umowa kontraktacji opiera się na umowie o dostarczenie produktów rolnych, które dopiero zostaną wytworzone, można ją porównać do niemieckiej umowy o dostarczenie dzieła/*Werklieferungsvertrag*, wynikającej z § 650 BGB i opisanej już w przypadku dostawy. Niemiecki ustawodawca wskazuje wyraźnie, że w przypadku umowy, której przedmiotem jest dostarczenie wyprodukowanych lub wytworzonych rzeczy ruchomych, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące sprzedaży (por. <http://www.jura-basic.de/aufruf.php?file=5&art=&find=Werklieferungsvertrag>, dostęp: 14.04.2021). W związku z powyższym tłumacz, przekładając umowę kontraktacji na język niemiecki, powinien oprzeć się na niemieckich przepisach dotyczących sprzedaży, uwzględniając szczególne warunki dotyczące podmiotu i przedmiotu umowy. Powinien także pamiętać o tym, że polska umowa kontraktacji przewiduje szczególne okoliczności, za które producent nie odpowiada, a które mogą spowodować niemożność dostarczenia przedmiotu kontraktacji i zwalniają producenta z odpowiedzialności (art. 622 k.c.).

Leasing/*Leasingvertrag*

Instytucja leasingu/*Leasingvertrag* została wpisana do polskiego k.c. dopiero 26 lipca 2000 roku⁶, jako Tytuł XVIII w Księdze trzeciej dotyczącej zobowiązań, obejmujący art. 7091–70918, w wyniku dostosowywania prawa do zmian w polskiej gospodarce. Strony umowy zostały określone jako finansujący/*Finanzgeber* i korzystający/*Nutzer* (por. <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-wzor-umowa-leasingu-z-omowieniem>, dostęp: 13.04.2021). W przepisach pojawia się jeszcze zbywca/*Absetzende*, czyli osoba, od której finansujący nabywa przedmiot leasingu (art. 7091 k.c.). W języku potocznym używane

⁶ Nowelizacja k.c. została opublikowana w Dzienniku Ustaw nr 74, poz. 857 z 2000 r., a weszła w życie z dniem 9 grudnia 2000 r.

jednak są przede wszystkim określenia: leasingodawca/*Leasinggeber* i leasingobiorca/*Leasingnehmer*, mimo że KC ich w ogóle nie przewiduje (por. <https://www.infor.pl/prawo/umowy/finanse/293404,2,Umowa-leasingu-WZOR-UMOWY.html>, dostęp: 13.04.2021).

W BGB w ogóle nie pojawia się instytucja leasingu. W słownikach można znaleźć jej definicję, w której określone są również strony umowy: leasingodawca/*Leasinggeber* i leasingobiorca/*Leasingnehmer*. Pojawia się też pojęcie raty leasingowej/*Leasingrate* (por. DUDEN 2015: 291; Kilian 2002: 373). Angielski czasownik *to lease* znaczy po niemiecku tyle co *mieten*/wynajmować lub *pachten*/dzierżawić. W związku z tym można potraktować umowę leasingową jako zobowiązanie ciągłe – jak w przypadku najmu/*Miete* (§ 535 i nast. BGB) lub dzierżawy/*Pacht* (§ 581 i nast. BGB). Zastosowanie mają tu odpowiednio przepisy dotyczące umowy najmu (por. <https://www.juraforum.de/lexikon/leasing>, dostęp: 13.04.2021). Leasingobiorca (lub najemca) zobowiązuje się do płacenia raty leasingowej (czynszu). W zamian otrzymuje prawo użytkowania przedmiotu leasingu (przedmiotu najmu). W obu przypadkach własność na rzeczy oczywiście nie jest przenoszona na leasingobiorcę lub najemcę. Jediną różnicę między tymi instytucjami stanowi to, że w przypadku umowy najmu zobowiązania z jej tytułu, takie jak konserwacja czy ryzyko uszkodzenia, leżą po stronie wynajmującego, a w przypadku leasingu często są przenoszone na leasingobiorcę. Umowę najmu zawiera się zazwyczaj na czas nieokreślony, a umowę leasingu zwykle na czas określony (por. <https://www.juraforum.de/lexikon/leasing>, dostęp: 13.04.2021). Niemiecką umowę leasingu należy więc rozumieć jako szczególną formę najmu i stosować do niej przepisy dotyczące tej instytucji prawnej. Natomiast strony umowy, jak i jej przedmiot oraz sama umowa zwykle otrzymują nazwy używane w obrocie, czyli *Leasingnehmer*, *Leasinggeber* i *Leasinggegenstand* (por. <https://www.adac.de/rund-ums-fahrzeug/auto-kaufen-verkaufen/finanzierung-leasing/leasing/>, dostęp: 13.04.2021; <https://www.autohaus24.de/ratgeber/leasingvertrag>, dostęp: 13.04.2021; <https://www.wonder.legal/de/modele/leasingvertrag-kfz-inklusive-agb>, dostęp: 13.04.2021). Przepisy istotne z punktu widzenia leasingu można znaleźć również poza niemieckim BGB w Ustawie o kredytach konsumenckich (*Verbraucherkreditgesetz – VerbrKrG*) i w niemieckim Kodeksie handlowym⁷

⁷ Niemiecki Kodeks handlowy z dn. 10 maja 1897 r. z późniejszymi zmianami, Federalny Dziennik Ustaw III 4100-1, ostatnia nowelizacja art. 3 G z 12 grudnia 2019 r. (BGBl. I S. 2637, 2648).

(Handelsgesetzbuch, dalej: HGB) (por. <https://www.wonder.legal/de/modele/leasingvertrag-kfz-inklusive-agb>, dostęp: 13.04.2021).

Umowa rachunku bankowego / (Bank)Kontovertrag

Umowa rachunku bankowego jest tłumaczona na język niemiecki albo jako *Bankkontovertrag* (*entspricht dem Girovertrag*) (Kilian 2002: 295), albo jako *Kontovertrag* (Kienzler 2006: 442; Pawęska 2008: 61). W języku niemieckim jest określana przede wszystkim jako *Kontovertrag* (<https://www.hettwer-beratung.de/sepa-spezialwissen/sepa-%C3%BCberweisung-sct/>, dostęp: 14.04.2021). Polska umowa rachunku bankowego została zdefiniowana przez ustawodawcę w art. 725 k.c. jako ta, przez którą „bank zobowiązuje się względem posiadacza rachunku, na czas oznaczony lub nieoznaczony, do przechowywania jego środków pieniężnych oraz, jeżeli umowa tak stanowi, do przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych”. W art. 726–733 k.c. ustawodawca zamieścił dalsze uregulowania prawne, które jej dotyczą. Jej strony są określone jako bank/*Bank* i posiadacz konta/*Kontoinhaber*. W uregulowaniach nie pojawia się natomiast w ogóle sformułowanie podpisać/zawrzeć umowę konta bankowego/*einen Kontovertrag unterschreiben/abschließen*, a zamiast tego używa się określenia: otwarcie konta bankowego / *(Bank)Kontoeröffnung*.

Polska umowa rachunku bankowego nie ma w niemieckich przepisach BGB bezpośredniego odpowiednika. Jednakże niemiecki ustawodawca reguluje w Księdze zobowiązań BGB pewnego rodzaju usługi finansowe. Dokładnych uregulowań należy szukać w przepisach dotyczących tzw. *Girokonto*, czyli rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego. Z analizy wynika, że odpowiednikiem polskiej umowy rachunku bankowego mogą być instytucje opisane w przepisach Tytułu 12 BGB, dotyczących umowy ramowej na usługi finansowe/*Zahlungsdiensterahmenvertrag*, które ustanawiają zobowiązanie ciągle zawierane w celu prowadzenia konta bieżącego/*Girokonto*. Strony umowy ustawodawca definiuje jako *Zahlungsdienstleister*/świadczący usługi finansowe i *Zahlungsdienstnutzer*/korzystający z usług finansowych (por. http://lexikon.jura-basic.de/aufruf.php?file=4&find=Zahlungsdiensterahmenvertrag__Zahlungsdiensterahmenvertr%E4ge, dostęp: 14.04.2021). Ten rodzaj niemieckiej umowy można uznać za odpowiednik polskiej umowy rachunku bankowego.

Umowa komisju/*Kommissionsvertrag*

Polska umowa komisju została uregulowana przez ustawodawcę w art. 765 k.c. jako umowa, przez którą przyjmujący zlecenie/komisant zobowiązuje się za wynagrodzeniem do kupna lub sprzedaży rzeczy ruchomych na rachunek dającego zlecenie/komitenta, ale w imieniu własnym. Oczywiście czyni to w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa. Strony umowy mają dwie nazwy: przyjmujący zlecenie/*Auftragnehmer* i dający zlecenie/*Auftraggeber* lub komisant/*Kommissionär* i komitent/*Kommittent*. Umowie komisju poświęcone są art. 765–773 k.c.

Niemiecki ustawodawca reguluje instytucję komisju w § 383–406 HGB. Przedmiot umowy stanowi zarobkowe kupno lub sprzedaż towarów lub papierów wartościowych na rachunek innej osoby (komitenta/*Kommittent*) w imieniu własnym prowadzącego przedsiębiorstwo (por. § 383 ust. 1 HGB). Umowa komisju jest więc umową między komitentem/*Kommittent* a komisantem/*Kommissionär* (por. <https://www.liesegang-partner.de/mustervertraege/handelsrecht/kommission>, dostęp: 14.04.2021).

Z powyższego wynika, że polska umowa komisju ma swój odpowiednik w przepisach niemieckiego prawa handlowego, a nazwy jej stron w obu językach się pokrywają.

Umowa przewozu/*Beförderungsvertrag*

Umowa przewozu jest uregulowana w Tytule XXV k.c. Ustawodawca definiuje ją w art. 774 k.c. jako umowę, przez którą przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. W tym samym tytule, ale w osobnych działach, uregulowany jest przewóz osób (art. 776–778 k.c.) oraz rzeczy (art. 779–793 k.c.). W pierwszym przypadku strony są określone jako przewoźnik/*Beförderer* i podróżny/*Reisender*, a w drugim jako przewoźnik/*Beförderer* i wysyłający/*Versender*. Tłumacz musi w związku z tym brać pod uwagę, który typ umowy z dwóch powyższych tłumaczy i odpowiednio nazwać jej strony.

Niemiecki BGB nie wymienia w sposób bezpośredni umowy przewozu. Ze swej natury stanowi ona umowę o dzieło (§ 631 BGB), ponieważ przedsiębiorca zobowiązuje się do doprowadzenia do określonego skutku

(przewozu, przewiezienia do celu). To oznacza, że przewoźnik musi osiągnąć określony skutek, czyli dostarczyć podróznego w konkretne miejsce, a nie tylko go wieźć. W związku z tym niemiecką umowę przewozu osób należy potraktować jako umowę o dzieło, ponieważ również w tym przypadku przewoźnik otrzymuje od podróznego określoną zapłatę za wykonanie konkretnego dzieła, czyli „dostarczenie” podróznego w ustalone miejsce. Umowa ta podlega dodatkowo regulacjom niemieckich przepisów szczegółowych w zależności od rodzaju środka transportu, a mianowicie: Ustawie o przewozie osób – Personenbeförderungsgesetz (PBefG), Ustawie o ruchu lotniczym – Luftverkehrsgesetz (LuftVG) lub też Ustawie o żegludze śródlądowej – Binnenschiffahrtsgesetz (BinSchG) (por. <http://www.jura-basic.de/aufruf.php?file=15&pp=3&art=6&lexi=&find=Bef%F6rderungsvertrag>, dostęp: 14.04.2021).

Z kolei przewóz towarów określany jest mianem *Fracht/Frachtvertrag*, a umowę z tego tytułu regulują przepisy niemieckiego HGB. Definicję ustawową umowy zawiera § 407 ust. 1 HGB, który określa ją jako umowę, poprzez którą przewoźnik/*Frachtführer* zobowiązuje się przewieźć towar w określonym terminie i dostarczyć go odbiorcy/*Empfänger*, a wysyłający/*Absender* musi zapłacić za usługę określoną cenę/*Fracht*. Pod względem charakteru prawnego można potraktować umowę przewozu rzeczy również jako pewien rodzaj umowy o dzieło/*Werkvertrag*, ponieważ przewoźnik jest zobowiązany do osiągnięcia określonego celu, czyli dostarczenia rzeczy na miejsce przeznaczenia. Także w tym przypadku tłumacz musi mieć świadomość tego, jaki rodzaj umowy tłumaczy na język niemiecki. Jeśli jest to umowa przewozu osób, to trzeba zastosować przepisy niemieckiego prawa cywilnego, a w przypadku przewozu rzeczy – przepisy prawa handlowego. Zmienia się też każdorazowa nazwa umowy, odpowiednio *Beförderungsvertrag* i *Frachtvertrag*, a także określenia jej stron.

Umowa spedycji/*Speditionsvertrag*

Umowę spedycji regulują przepisy art. 794–805 k.c. Jej definicję zawiera art. 794 § 1 k.c., w którym ustawodawca stwierdza, że jest to umowa, w której spedитор/*Spediteur* zobowiązuje się za wynagrodzeniem i w ramach działalności swojej firmy do wysłania lub odbioru przesyłki albo do wykonania innych usług związanych z jej przewozem. Druga strona umowy jest określona

jako dający zlecenie/*Auftraggeber*. W art. 796 k.c. ustawodawca wskazuje, że do spedycji stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zlecenia, chyba że przepisy niniejszego tytułu albo przepisy szczególne stanowią inaczej.

Niemiecki BGB nie reguluje instytucji spedycji. Przepisy dotyczące tej umowy można natomiast znaleźć w niemieckim HGB w § 453–466. Definicja ustawowa (§ 453 HGB) określa ją jako stosunek zobowiązaniowy, w którym spedytor/*Spediteur* zobowiązuje się zadbać o przesłanie towaru/dobra materialnego, a wysyłający/*Versender* zobowiązuje się do zapłacenia ustalonego wynagrodzenia.

Umowa spedycji jest więc kolejną polską umową zobowiązaniową, którą na gruncie prawa niemieckiego regulują przepisy prawa handlowego.

Umowa ubezpieczenia/*Versicherungsvertrag*

K.c. reguluje instytucję ubezpieczenia w Tytule XXVII, w art. 805–834. Definicja ustawowa umowy znajduje się w art. 805 § 1 k.c., a w kolejnych przepisach ustawodawca opisuje kwestie dotyczące ubezpieczenia majątkowego i osobno ubezpieczenia osób. Poprzez umowę ubezpieczenia zakład ubezpieczeń/*Versicherungsanstalt* zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający/*Versicherer* zobowiązuje się zapłacić składkę – tak brzmi definicja ubezpieczenia. Ponieważ w przypadku drugiej strony umowy chodzi o osobę, która płaci składkę, więc korzystniej byłoby zastosować w języku niemieckim określenie *Versichernde*, które oznacza wykupującego ubezpieczenie i płacącego składkę. *Versicherer* funkcjonuje w polskim obrocie przede wszystkim jako ubezpieczyciel, czyli ten, który ubezpiecza na wypadek ryzyka i pokrywa szkody jako *Versicherungsanstalt*.

Umowa ubezpieczenia w szczególności i wszelkiego rodzaju ubezpieczenia w ogóle podlegają w niemieckim systemie przepisom Ustawy o umowie ubezpieczenia – Gesetz über den Versicherungsvertrag (również jako: Versicherungsvertragsgesetz – VVG) z dn. 7 listopada 2007 roku. Sama instytucja umowy ubezpieczenia została zdefiniowana w § 1 VVG jako ta, w której ubezpieczyciel/*Versicherer* zobowiązuje się zabezpieczyć poprzez świadczenie określone ryzyko ubezpieczanego/*Versicherungsnehmer* lub osoby trzeciej w razie zajścia określonego w umowie ubezpieczenia wypadku. Ubezpieczony natomiast jest zobowiązany płacić ubezpieczycielowi ustaloną składkę.

Z powyższego porównania wynika, że polska umowa ubezpieczenia ma swój odpowiednik w niemieckiej umowie ubezpieczenia uregulowanej przepisami VVG.

Umowa składu/*Lagervertrag*

Przepisy dotyczące umowy składu/*Lagervertrag* znajdują się w art. 853–8599 k.c.. Strony umowy polski ustawodawca nazywa przedsiębiorcą składowym/*Lagerhalter* i składającym/*Einlagerer*. Definicja ustawowa (art. 853 § 1 k.c.) określa umowę składu jako tę, w której przedsiębiorca składowy zobowiązuje się do składowania określonych w umowie rzeczy ruchomych za wynagrodzeniem.

Niemiecki ustawodawca reguluje kwestie dotyczące składu w przepisach HGB, w § 467–475h. Definicja samej umowy składu znajduje się w § 467 ust. 1 HGB: „Poprzez umowę składu przedsiębiorca składowy/*Lagerhalter* zobowiązuje się składować i przechować towar”. W kolejnym ustępie znajduje się informacja o obowiązku zapłacenia ustalonego wynagrodzenia przez składającego/*Einlagerer*. Nazwy stron w obu językach są ekwiwalentne.

Z porównania wynika, że umowa składu jest kolejną polską umową zobowiązaniową, która ma swój odpowiednik w niemieckim prawie handlowym.

Przekazanie nieruchomości/*Vertrag über die Immobilienübertragung*

Instytucja przekazania nieruchomości została wpisana do polskiego k.c. jako Tytuł XXXIII1 w 2008 roku. Jest to rodzaj umowy, w której właściciel zobowiązuje się nieodpłatnie przenieść własność na nieruchomości na gminę lub Skarb Państwa. W ten sposób art. 9021 § 1 k.c. definiuje zbycie (najczęściej) niechcianej nieruchomości, która przysparza właścicielowi problemów lub naraża go na koszty (por. <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Co-zrobic-z-niechciana-nieruchomoscia-2712896.html>, dostęp: 4.04.2021). Umowa przekazania nieruchomości stanowi szczególną formę przeniesienia własności, a jej najważniejszą cechą jest nieodpłatność.

Niemiecki system prawny nie przewiduje tego typu umowy jako umowy zobowiązaniowej. Właściciele nieruchomości mogą oczywiście przenosić

swoje prawo własności jeszcze za życia m.in. na bliskich, np. w celu obniżenia podatków (por. <https://kanzleiamrathaus.com/immobilienuebertragung-zu-lebzeiten-was-ist-dabei-zu-beachten/>, dostęp: 14.04.2021), głównie na podstawie umowy darowizny/*Schenkungsvertrag*. Jednak w niemieckich przepisach dotyczących własności, a dokładnie w § 928 BGB, znajduje się również regulacja umożliwiająca właścicielowi nieruchomości/*Eigentümer* zrzeczenie się prawa własności do niej poprzez zgłoszenie stosownego wpisu do księgi wieczystej. W takiej sytuacji Skarb Państwa/*Fiskus* może przejąć tę nieruchomość także poprzez wpisanie się do jej księgi wieczystej jako właściciel. Nie ma mowy o tym, czy zrzeczenie się własności przez właściciela i przejęcie jej przez Skarb Państwa jest nieodpłatne. Jednak taką czynność, mimo że nie występuje w formie umownej, należy uznać za paralełę dla polskiej umowy przekazania własności.

Umowa renty/*Rentenvertrag*

W polskim systemie prawnym renta/*Rente* i dożywocie/*Leibrente* uregulowane są w jednym i tym samym Tytule XXXIV k.c. Obejmuje on odpowiednio art. 903–907 w odniesieniu do renty i art. 908–916 w odniesieniu do dożywocia. Ponieważ przepisy dotyczące tej drugiej umowy mają swoją bezpośrednią paralełę w umowach zobowiązaniowych niemieckiego BGB, więc analizie zostanie poddana tylko umowa renty. Jest ona definiowana (art. 903 k.c.) jako umowa, przez którą jedna ze stron zobowiązuje się do określonych świadczeń okresowych w pieniądzu lub w rzeczach oznaczonych tylko co do gatunku na korzyść drugiej strony. Strony funkcjonują w definicji ustawowej tylko jako strony/*Parteien*. Jednak w art. 905 k.c. ustawodawca określa jedną z nich mianem uprawnionego/*Begünstigter*.

Niemiecki BGB w części poświęconej zobowiązaniom definiuje tylko pojęcie umowy dożywocia/*Leibrentenvertrag*. Tytuł obejmuje jedynie trzy paragrafy: § 759–761 BGB. Określenie umowa renty/*Rentenvertrag* jako osobny typ umowy w ogóle się nie pojawia. Jednak już w § 759 ust. 1 BGB niemiecki prawodawca używa obok terminu *Leibrente*/dożywocie również terminu *Rente*/renta, definiując czas trwania tej pierwszej: „Kto jest zobowiązany do zabezpieczenia dożywocia/*Leibrente*, ten w razie wątpliwości wypłaca rentę/*Rente* do końca życia wierzyciela”. Należałoby więc przyjąć, że oba terminy: dożywocie i renta określają tę samą umowę. W związku z tym

konieczna będzie korekta zestawienia polskich umów zobowiązaniowych z ich niemieckimi odpowiednikami, a mianowicie umowę renty/*Rentenvertrag* należy tłumaczyć jako *Leibrentevertrag/Rentenvertrag*, a polską umowę dożywocia/*Leibrentenvertrag* opisywać jako szczególny rodzaj dożywocia, w ramach którego wierzyciel otrzymuje dożywotne świadczenie w zamian za przeniesienie własności na nieruchomości gruntowej lub budynku.

Podsumowanie

Z powyższej analizy wynika, że dla sześciu z jedenastu polskich umów zobowiązaniowych z k.c. wymienionych w tabeli 2, które nie mają swoich bezpośrednich odpowiedników wśród umów zobowiązaniowych w niemieckim BGB, można znaleźć paralelną instytucję w niemieckim prawie cywilnym. Do tej grupy należą: dostawa, kontraktacja, leasing, umowa rachunku bankowego, umowa przewozu osób oraz przekazanie nieruchomości. Do większości tych umów stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące niemieckiej umowy sprzedaży. Kolejne trzy umowy: komis, spedycji oraz składu są uregulowane w niemieckim systemie prawnym przez przepisy prawa handlowego zawarte w niemieckim HGB. Taka sama sytuacja dotyczy przewozu rzeczy, który tłumaczymy jako *Frachtvertrag* i do którego stosujemy przepisy HGB. Umowa ubezpieczeniowa, jako jedyna spośród jedenastu wyżej opisanych, jest uregulowana w niemieckim systemie prawnym w osobnej ustawie.

Z analizy wynika również, że polskie umowy renty i dożywocia należy traktować w niemieckim systemie prawnym jako jedną instytucję, ponieważ sam niemiecki ustawodawca używa tych terminów zamiennie w odniesieniu do tej samej umowy. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że polski termin dożywocie/*Leibrente* jest specyficznym rodzajem renty. Terminy *Rente*/renta i *Leibrente*/dożywocie nie są więc synonimami.

Powyższa analiza pokazuje, jak ważne jest, aby tłumacz miał chociaż podstawy wiedzy o systemach prawnych Polski i Niemiec, tłumacząc teksty prawne i prawnicze. Jeżeli nawet w przypadku większości umów paralele są na tyle oczywiste, że można znaleźć bezpośrednie odpowiedniki polskich umów zobowiązaniowych w języku niemieckim i zastosować w tłumaczeniu właściwą terminologię i frazeologię, to jednak jest grupa umów, które nie mają swoich jednoznacznych odpowiedników. Bez wiedzy o tym, gdzie

ich szukać i jakim uregulowaniom prawnym dane typy umów podlegają, tłumacz nie jest w stanie dostarczyć poprawnego produktu.

Z powyższego badania wynika, że wszystkie polskie umowy zobowiązaniowe mają swoje odpowiedniki w niemieckim systemie prawnym (przekazanie nieruchomości nie jest jednak uregulowane w formie umownej). Trzeba jednak przy tym pamiętać, że część z nich jest uregulowana poza niemieckim BGB. Niniejszy artykuł pozwala tłumaczowi bez trudu znaleźć niemiecki odpowiednik polskiej umowy i zastosować właściwe nazewnictwo i zwroty. Przeszkodę w samodzielnym dochodzeniu do takiego zestawienia stanowi jedynie (albo aż) brak wiedzy prawniczej. To właśnie ona ułatwia tłumaczowi pracę i stanowi niezbędne *know-how* w przypadku tekstów z zakresu prawa.

Podsumowując, należy stwierdzić, że wiedza dotycząca języka wyjściowego i docelowego oraz kompetencje językowe znajdują się w pracy tłumacza bezsprzecznie na pierwszym miejscu. Jednak w przypadku tłumaczenia tekstów specjalistycznych, a do takich należą wszelkiego rodzaju teksty prawne i prawnicze, jest ona niewystarczająca. Tłumacz powinien nie tylko znać specjalistyczne słownictwo lub też umieć je odszukać w fachowym słowniku, ale także znać i rozumieć podstawowe instytucje prawa w obu systemach, a przynajmniej wiedzieć, gdzie i jak ma szukać stosownych informacji. Niniejszy artykuł daje szczegółowy obraz porównania instytucji umów zobowiązaniowych w języku polskim i niemieckim, ale takich instytucji, które należałoby zestawić w obu systemach prawnych, jest dużo więcej. Bez fachowego słownictwa i wiedzy eksperckiej nie można przygotować adekwatnego i ekwiwalentnego tłumaczenia. Zestawienie umów zobowiązaniowych dla pary polski – niemiecki jest przyczynkiem do uporządkowania materiału w zakresie języka prawniczego. Dostarcza również gotowych wzorów nazw umów i ich stron w obu analizowanych językach.

Literatura

- Bürgerliches Gesetzbuch, 2018, 82. überarbeitete Auflage, Stand: 5. Juli 2018, Beck-
-Texte im dtv, München.
- Conrad R., 1984, Kleines Wörterbuch sprachwissenschaftlicher Fachausdrücke,
Hanau.

- Chauvin T., Stawecki T., Winczorek P., 2019, Wstęp do prawoznawstwa, wyd. 13, Warszawa.
- DUDEN. Recht A–Z. Fachlexikon für Studium, Ausbildung und Beruf, 2015, 3. aktualisierte Auflage, Berlin.
- Handelsgesetzbuch, 2019, 24. Auflage, Beck-Texte im dtv, München.
- Homberger D., 2000, Sachwörterbuch zur Sprachwissenschaft, Stuttgart.
- Kalina-Prasznic U. (red.), 2007, Encyklopedia prawa, Warszawa.
- Kilian A., 2002, Słownik języka prawniczego i ekonomicznego. Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache, t. 1: Polnisch–Deutsch, Warszawa.
- Kienzler I., 2006, Polsko-niemiecki słownik terminologii gospodarczej. Bankowość, finanse, prawo. Wörterbuch der Wirtschaftssprache. Polnisch-Deutsch. Bankwesen-Finanzien-Recht, t. 2, Warszawa.
- Kodeks cywilny, 2018, wyd. 45, stan: marzec 2018, Warszawa.
- Kubicka E., Zieliński L., Żurowski S., 2019, Język(i) w prawie. Zastosowania językoznawstwa i translatoryki w praktyce prawniczej, Toruń.
- Osiewicz-Maternowska M., 2018, Deutsche und polnische zivilrechtliche Verträge. Paralleltexzte für Übersetzer, Hamburg.
- Osiewicz-Maternowska M., 2020, Schuldrechtliche Verträge nach dem polnischen Zivilgesetzbuch und ihre deutschen Parallelen – einige Bemerkungen zur polnisch-deutschen Übersetzung, [w:] Translation Landscapes – Internationale Schriften zur Übersetzungswissenschaft, t. 4, Sulikowski, Sulikowska, Lesner (red.), Hamburg, s. 149–166.
- Pawęska M., 2008, Lexikon der juristischen Fachbegriffe, Warszawa.
- Pisarska A., Tomaszkiwicz T., 1996, Współczesne tendencje przekładoznawcze, Poznań.
- Roelcke Th., 1999, Fachsprachen, Berlin.
- Sander G.G., 2004, Deutsche Rechtssprache. Ein Arbeitsbuch, Tübingen–Basel.

Źródła internetowe

- <https://kanzleiamrathaus.com/immobilienuebertragung-zu-lebzeiten-was-ist-dabei-zu-beachten/> (dostęp: 14.04.2021).
- http://lexikon.jura-basic.de/aufwurf.php?file=4&find=Zahlungsdiensterahmenvertrag_Zahlungsdiensterahmenvertr%E4ge (dostęp: 14.04.2021)
- <https://media.boellhoff.com/files/pdf/liefervertrag.pdf> (dostęp: 20.09.2018).
- <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-wzor-umowa-leasingu-z-omowieniem> (dostęp: 13.04.2021).
- <https://www.adac.de/rund-ums-fahrzeug/auto-kaufen-verkaufen/finanzierung-leasing/leasing/> (dostęp: 13.04.2021).

- <https://www.autohaus24.de/ratgeber/leasingvertrag> (dostęp: 13.04.2021).
- <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Co-zrobic-z-niechciana-nieruchomoscia-2712896.html> (dostęp: 4.04.2021).
- <https://www.hettwer-beratung.de/sepa-spezialwissen/sepa-%C3%BCberweisung-sct/> (dostęp: 14.04.2021).
- <https://www.infor.pl/prawo/umowy/finanse/293404,2,Umowa-leasingu-WZOR-UMOWY.html> (dostęp: 13.04.2021).
- <https://www.infor.pl/prawo/umowy/kupno-sprzedaz/699919,Umowa-kontraktacji-a-umowa-sprzedazy.html> (dostęp: 24.04.2021).
- <http://www.jura-basic.de/aufruf.php?file=2&art=6&find=Liefervertrag> (dostęp: 11.03.2021).
- <http://www.jura-basic.de/aufruf.php?file=5&art=&find=Werklieferungsvertrag> (dostęp: 14.04.2021).
- <http://www.jura-basic.de/aufruf.php?file=15&pp=3&art=6&lexi=&find=Bef%F6rderungsvertrag> (dostęp: 14.04.2021).
- <https://www.juraforum.de/lexikon/leasing> (dostęp: 13.04.2021).
- <https://www.liesegang-partner.de/mustervertraege/handelsrecht/kommission> (dostęp: 14.04.2021).
- <https://www.vertragsservice.ch/muster-werklieferungsvertrag.html> (dostęp: 12.03.2021).
- <https://www.weka.ch/themen/recht/auftrag-und-werkvertrag/werkvertrag/article/werklieferungsvertrag-definitionen-und-anwendbares-recht/> (dostęp: 12.03.2021).
- <https://www.wonder.legal/de/modele/leasingvertrag-kfz-inklusive-agb> (dostęp: 13.04.2021).

Classification and translation of selected Polish contractual agreements/contracts under the law of obligations into German

Summary

The aim of the article is to provide translators who deal with legal texts with a list of parallel legal institutions pertaining to contractual agreements in Polish and German. A list of Polish contracts under the law of obligations and their German counterparts has been compiled on the basis of current regulations in both countries. The focus of analysis are the contractual agreements enumerated in and regulated by the Polish Civil Code. They can be divided into two groups: the former consists of the agreements which have exact counterparts in the German Civil Code (BGB) as contracts under the law of obligations and whose translation equivalents can be easily

found, while the other comprises of eleven types of contractual agreements which do not have exact counterparts in the regulations of German civil law. Consequently, they can pose problems in the translation process since equivalents can be difficult to find for a translator who lacks specialist knowledge of law. Such a translator is then dependent on specialist dictionaries and lexicons, which do provide equivalents of the terms searched for, but which do not always take into consideration the reality of a different legal system. Among the eleven problematic contracts five are regulated as sub-types of different contracts and may not be found under the names offered as direct translations in the German Civil Code. Regulations pertinent to three other contracts are to be found in the German Commercial Code and one contract in the group in question is even regulated in a separate act of law. The analysis reveals that every Polish contract under the law of obligations has its counterpart in the German legal system. In order to produce an adequate and equivalent translation of a given text into German, the translator needs to have specialist knowledge of a particular field besides that of specialist vocabulary.

Keywords: legal language, translation from Polish into German, law of obligations